

**Науковий реферат статті Кіпи Д. В.
"Обґрунтування вибору конкурентної стратегії підприємства"**

Метою статті є розробка методичного підходу до вибору конкурентної стратегії підприємства. Проаналізовано наявні методи вирішення багатокритеріальних завдань, серед яких: методи теорії нечітких множин, методи теорії корисності, методи векторної стратифікації і метод аналізу ієрархій Сааті. Обґрунтовано необхідність використання методу аналізу ієрархій, який полягає у виборі єдиного компромісного рішення шляхом попарних порівнянь за допомогою відповідної шкали та з урахуванням різних критеріїв задля вибору конкурентної стратегії на основі переваг цього методу, до яких було віднесено можливість урахування "людського фактора" в процесі підготовки прийняття рішення. Особливістю методу аналізу ієрархій є наявність вбудованого критерію якості роботи експерта – індексу узгодженості, який вказує на ступінь порушення транзитивної та чисельної узгодженості експертних думок. Наведено послідовність етапів використання даного методу: 1) постановка завдання та визначення цілей дослідження; 2) побудова ієрархічної структури; 3) побудова множини матриць попарних порівнянь для кожного елемента кожного рівня; 4) розрахунок оцінки компонент матриць та нормалізація результату для отримання оцінки вектора пріоритетів; 5) визначення узгодженості матриці парних порівнянь; 6) визначення узгодженості всієї ієрархічної структури. На основі теоретичного узагальнення наукової літератури та проведеного аналізу стратегічного потенціалу визначено критерії вибору конкурентної стратегії, які об'єднано в групи факторів впливу на стратегічний вибір: фінансові, виробничі, маркетингові, кадрові, науково-технічні та інноваційно-інвестиційні, організаційно-управлінські. Вибір конкурентної стратегії в рамках методу аналізу ієрархій можна подати у вигляді структури, що складається з чотирьох ієрархічних рівнів: перший (верхній) рівень ієрархії відповідає меті поставленого завдання, а саме вибору переважної конкурентної стратегії; другий рівень відображає ключові фактори впливу на вибір конкурентної стратегії; третій рівень представлений критеріями оцінювання, за допомогою яких здійснюється вибір; на четвертому (нижньому) рівні розміщуються альтернативи, тобто варіанти запропонованих конкурентних стратегій, які піддаються порівнянню. Застосування даного інструментарію дозволяє провести достатньо якісну процедуру знаход-

ження вагових коефіцієнтів факторів, що впливають на вибір конкурентної стратегії.

Література: 1. Ансофф И. Новая корпоративная стратегия / И. Ансофф. – СПб. : Питер Ком, 1999. – 416 с. 2. Виханский О. С. Стратегическое управление / О. С. Виханский. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : Гардарики, 1998. – 296 с. 3. Зуб А. Т. Стратегический менеджмент : теория и практика / А. Т. Зуб. – М. : Аспект-Пресс, 2002. – 415 с. 4. Иванов Ю. Б. Теоретичні основи конкурентної стратегії підприємства / за заг. ред. Ю. Б. Іванова, О. М. Тищенко. – Х. : Вид. дім "ІНЖЕК", 2006. – 384 с. 5. Кобушко І. М. Стратегічне управління / І. М. Кобушко, І. Д. Скляр. – Суми : Вид-во СумДУ, 2010. – 228 с. 6. Ламбен Ж.-Ж. Стратегический маркетинг. Европейская перспектива / Ж.-Ж. Ламбен ; пер. с французского. – СПб. : Наука, 1996. – 589 с. 7. Портер М. Конкурентное преимущество: Как достичь высокого результата и обеспечить его устойчивость / М. Портер ; пер. с англ. – М. : Альпина Бизнес Букс, 2005. – 715 с. 8. Томпсон А. А. Стратегический менеджмент: концепции и ситуации для анализа / А. А. Томпсон, А. Дж. Стрикленд ; пер. с англ. – 12-е изд. – М. : Изд. дом "Вильямс", 2006. – 928 с. 9. Фатхутдинов Р. А. Стратегический менеджмент / Р. А. Фатхутдинов. – 7-е изд., испр. и доп. – М. : Дело, 2005. – 448 с. 10. Юданов А. Ю. Конкуренция. Теория и практика / А. Ю. Юданов. – М. : ГНОМ и Д, 2001. – 304 с. 11. Дуброва О. С. Процес розробки та реалізації конкурентної стратегії підприємства [Електронний ресурс] / О. С. Дуброва // Ефективна економіка. – 2010. – № 8. – Режим доступу : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=274>. 12. Козляниченко О. М. Розвиток інтелектуальних здібностей персоналу як основа стратегічної орієнтації на посилення конкурентних переваг підприємств / О. М. Козляниченко // Актуальні проблеми економіки. – 2012. – № 6 (132). – С. 38–46. 13. Дорохов А. В. Математическая модель принятия решений по размещению производственных объектов методом аналитической иерархии в нечетких условиях / А. В. Дорохов, В. Г. Чернов // Економіка розвитку. – 2013. – № 4 (68). – С. 118–123. 14. Обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків : навч. посіб. / Т. С. Клебанова, О. В. Мілов, С. В. Мілевський та ін. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2010. – 273 с. 15. Саати Т. Принятие решений: метод анализа иерархий / Т. Саати ; пер. с англ. Р. Г. Вачнадзе. – М. : Радио и связь, 1993. – 278 с. 16. Современные проблемы моделирования социально-экономических систем : монография / под ред. В. С. Пономаренко, Т. С. Клебановой, Н. А. Кизима. – Х. : ИД "ИНЖЭК", 2009. – 440 с.

Інформація про автора

Кіпа Денис В'ячеславович – аспірант кафедри менеджменту та бізнесу Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (61166, Україна, м. Харків, пр. Леніна, 9-А, e-mail: kipa170582@mail.ru).